

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno dvakrat. - Uredništvo in upravištvo je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 2283.
Oglase se računa po ceniku. - Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 1.

Ljubljana, 10. januarja 1930.

Leto X

Članarina za ljubljanske in okoliške hišne posestnike

Danes smo priložili ljubljanskim in okoliškim hišnim posestnikom položnice ter prosimo, da nemudoma pošljejo spodaj določeno članarino ali po možnosti tudi več, ker denar nujno rabimo v nadaljevanje dela za naše pravice in varstvo naše lastnine. Članarina za ljubljanske in okoliške hišne posestnike znaša za leto 1930. sledeče: Pri hišah do letne najemnine 5000 Din 30 Din; do letnih 10.000 Din 40 Din; do letnih 20.000 Din 60 Din; do letnih 30.000 Din 80 Din; do letnih 40.000 Din 120 Din; do letnih 50.000 Din 200 Din.

Pri tem se je treba natanko ravnati po teh najemninah, in ker so se v zadnjem času večinoma zvišale, naj blagovolijo posestniki plačevati, kolikor odpade članarine po prejetih najemninah, drugače bomo nižja vplačila naknadno pobrali.

Hišni posestniki naj pri tem upoštevajo, da so v zadnjem času večinoma pridobili precej na najemninah, na drugi strani pa se je hišno-najemninski davek znatno znižal.

Naročnikom „Mojega doma“ izven Ljubljane

Naročnikom »Mojega doma« smo danes priložili položnice ter prosimo, da nam takoj nakažejo naročnino za leto 1930. v znesku Din 20.—. To je tako nizek znesek, da ga lahko utрпи prav vsak posestnik in posestnica, v sled česar upamo, da nam ne bo nihče vrnil »Mojega doma«, ker bi s tem škodoval le samemu sebi. Če bodo razmere le malo dopuščale, bomo letos »Moj dom« izdajali 2krat na mesec. Prinašal bo toliko poučnega, zlasti o davčnih zadevah, da ga mora vsak posestnik v lastnem interesu obdržati ali pa na novo naročiti. Dolžnost posestnikov bi bila, da bi pridobivali nove naročnike.

Večina krajev in stanovanj je sedaj izven stanovanjske zaščite, a vkljub temu nas čaka še polno posla. Strogo moramo paziti, da to obdržimo, kar smo dosegli. To pa bo le takrat mogoče, če bodo vsi posestniki organizirani in nas podpirali.

Vložitev prijav za pridobnino za l. 1930

Davčne uprave so izdale naslednji poziv za vložitev davčnih prijav glede dohodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev za priredbo pridobnine in prometnega davka za davčno leto 1930.

Vsa podjetja, obrati (trgovsko-industrijski in obratni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobnini in prometnemu davku, morajo v času od 5. januarja do vštete 5. februarja t. l. vložiti pri pristojni davčni upravi prijave o dohodku in prometu, ki so ga dosegle od teh poslov v poslovnem letu 1929.

Prijave je posebej vložiti za vsak objekt (obrt) kakor tudi za vsako vrsto posla, n. pr. če ima trgovec centralo in podružnico, mora vložiti prijavo za centralo in posebej še za podružnico. Če trgovec z mešanim blagom toči v istem obratu tudi pijače, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešanim blagom in posebno prijavo za točenje pijač. Če se krojač n. pr. bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaške obrti in posebej še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Prijave morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46. zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt, obrati težkih invalidov itd.). Prijave izpolni in vloži: 1.) lastnik obrata in podjetja, odnosno oseba, na katere račun se obrat vodi, 2.) v primeru zakupa zakupnik, 3.) za nedoletne njihovi roditelji ali varuhi, 4.) za mase njihovi zastopniki. Prijavo lahko vloži tudi druga oseba, če se izkaže s specijalnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdačbe enoletni čisti dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek točno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam netočnega prijavljanja. Za enoletni dohodek se smatra kosmati dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove obitelji ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosmatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno početni in končni inventar odnosno račun, bilance zgube in dobička, korespondenco in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s katerimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovega nabavljenega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu. Podjetniki, ki delajo na akord, morajo tudi to navesti v prijavi.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni davčni upravi, na katere teritoriju se obrat nahaja. Kdor ne vloži prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, plača kot kazen 3 odstotke od osnovnega davka in ako prijave ne vloži niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10 odstotkov osnovnega davka.

Če se v davčni prijavi navedejo neresnične prijave z namenom, da bi se izognilo davku ali če se zataji objekt ali vir dohodka, zadenejo davčnega zavezanca posledice iz člena 142. zakona o neposrednih davkih. Če davčni zavezanec ne zna pisati

ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko davčno prijavo na zapisnik pri pristojni občini ali davčni upravi.

Pri sestavi davčne prijave za pridobnino svetujemo, da se pod točko 4 režijskih stroškov, to je za ostale stroške, priloži posebna pola ter se pristavi v opombo: glej prilogo, in se skupna vsota te priloge vnese pod št. 4 režijskih stroškov. Nato se vsi režijski stroški seštejejo in vnesejo v kolono: režijski stroški v letu 1929. Pri ostalih stroških naj se na posebni poli odbijejo sledeči izdatki:

- 1.) stroški za razsvetljavo prostorov;
- 2.) kurjava prostorov;
- 3.) čiščenje obratnih prostorov;
- 4.) stroški za električni pogon motorjev;
- 5.) zavarovanje zoper požar, vlom, jamstvo itd.;
- 6.) bolniško zavarovanje za uslužbence in ostali personal;
- 7.) uslužbenški davek, če ga gospodar sam plačuje;
- 8.) odpisi za amortizacijo inventarja, za stroje itd. (10%);
- 9.) faktično plačani državni davki, izvzemši pridobnino z dokladi;
- 10.) prometni davek;
- 11.) carina in carinski stroški; trošarina, užitnina, pri gostilnah točilna taksa, plačilni listi itd.;
- 12.) avtonomne doklade, t. j. oblastne okrajnocestne, zdravstvene, občinske, trgovske in obrtne zbornice itd.;
- 13.) prispevki za pokojninsko zavarovanje, v kolikor jih plačuje službodajalec;
- 14.) amortizacija poslopij, od katerih se ne plačuje zgradarina;
- 15.) odbiti bi bilo tudi stroške za beljenje in slikanje obratni prostorov;
- 16.) stroški za pisarniške potrebščine, poština, telefon, reklama, inserati, tovarnine, odvetniški in notarski stroški, stroški carinskih posrednikov itd.;
- 17.) provizija in prometni stroški trgovskih potnikov.

Najemnina se navede ista, ki se plačuje v tuji hiši za poslovne prostore, lokale, delavnice. Ako se obrat nahaja v lastni hiši, pa se navede ista vrednost, kolikor so se ti prostori ocenili v napovedi za zgradarino. Ta dva zneska se morata vedno ujemati, drugače se lahko zapade oškodovanju ali celo kazni, če bi lastnik hiše drugače napovedal, kakor pa najemnik lokala.

Pri plačah je navesti vse plače in mezde pomočnikov, pomožnega osebja in služabništva. Prišteti je k temu tudi brezplačno hrano in stanovanje, in sicer se računa za pomočnike Din 4200.—, za vajence pa Din 1500.— letno.

Obresti dolgov, ki obremenjujejo posel ali obrat, je vedno izkazati posamezno in imenoma.

Natančnejše in obširno navodilo glede sestave davčnih prijav za pridobnino se nahaja v 2. številki »Mojega doma« z dne 15. februarja 1929.

30 letnica Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

V soboto, dne 14. decembra 1929. se je vršilo v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani slavnostno zborovanje v proslavo 30letnice Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani. Dvorana je bila z zelenjem okusno okrašena ter se je zborovanje vršilo pri pogrnjenih mizah. Društveni predsednik, g. Ivan Frelj, je otvoril zborovanje ter pozdravil pred prehodom na dnevni red zastopnike oblasti in korporacij, predvsem zastopnike ljubljanskega župana gg. občinske svetnike: Rebeka, Olupa in Jegliča, zastopnika trgovske in obrtniške zbornice g. Jelačina ml. in davčnega referenta Žagarja; predsednika gremija trgovcev g. Ivana Gregorčiča, zastopnika obrtnih društev za Ljubljano g. Urbasa, zastopnike časopisov, ki jih je prosil, naj kolikor mogoče obširno poročajo o tem pomembnem slavlju hišnih posestnikov. Zlasti je pozdravil društvenega častnega člana in ustanovitelja društva gosp. predsednika dr. Vinka Gregoričiča. Nadalje je pozdravil zastopnike sosednje zveze za Hrvatsko, stare znance in prijatelje, častnega člana in predsednika Glavne zveze g. polkovnika pl. Čačkovića, g. Mihordina, Nikšića, dr. Pavića in Vidovića iz Zagreba.

Pozdravil je tudi zastopnike naših društev iz Slovenije: Maribora, Studencev, Jesenice, Celja, Kamnika, Brežice itd.

V veliko čast mu je bilo nadalje pozdraviti v naši sredi kot zastopnike avstrijskega društva »Reichsverband der Haus- und Grundbesitzer in Oesterreich« gosp. ing. Mally-a iz Gradca ter zastopnika društva hišnih posestnikov v Celovcu g. Holla. Upa, da se bodo dobro počutili v naši sredi in odnesli najboljše vtise o nas in o našem mestu.

Končno pozdravlja vse domače člane in članice, ki so se sestali na tem važnem zborovanju.

Preden preide k poročilu, predlaga, da se odpošlje Njeg. Vel. kralju Aleksandru I. sledeča brzojavka: »Hišni in zemljiški posestniki, zbrani ob priliki 30letnice svojega društva, podajajo vdanostno izjavo z zahvalo za premodre ukrepe v ustroju državnega vodstva. K predstoječemu rojstvenemu dnevu Vašega Veličanstva izražajo obenem iskreno željo za srečo in blagor Prezvišene kraljevske hiše.« Prosi, da se ta predlog odobri. (Živahno ploskanje in živio-klici.) Prehaja nato k poročilu o zgodovini našega društva.

Predsednikovo poročilo.

V življenju je urejeno tako, da se posameznik ne more udejstvovati, da posameznik ne pomeni mnogo. Zato je že v davnih časih nastala misel, ideja, da je treba v dosego svojih ciljev združiti, da se zamorejo zastopati skupni interesi.

Na ta način so se že pred davnimi sto in sto leti ustanavljale razne združitve, ki so skušale odvrnati nevarnosti, varovati lastnino in doseči večje uspehe. Nastale so razne združitve — priselne: država, in prostovoljne: društva, ki so se ustanavljala pri nas na podlagi društvenega zakona iz leta 1867. Imela so razne namene: gospodarski, prosvetni, zabavni itd. Največji pomen pa so imela gotovo gospodarska društva, in tista društva, ki imajo zaznamovati uspehe, so gotovo tudi uspela in rastla, in to so večinoma gospodarska društva.

Na podlagi tega principa združitve so se ustanavljala gospodarska društva in med njimi pred kakimi 50. leti tudi društva hišnih in zemljiških posestnikov v Nemčiji in Avstriji. Tudi Ljubljana je eno prvih mest, v katerih so se združili hišni posestniki.

Povsod je dala povod za ustanovitev društva kaka posebna katastrofa, kaka

posebna nesreča ali še mnogo drugih stvari, ko je bilo samo s skupnim delom možno odvrnati nevarnosti in doseči uspehe.

Predsednik Frelj je poročal potem o zgodovini ustanovitve Prvega društva ljubljanskih hišnih posestnikov. V noči od 14. na 15. april 1895. je strašen potres uničil večino ljubljanskih hiš ali jih vsaj občutno poškodoval ter s tem uničil milijone narodnega premoženja. Hišni posestniki so bili popolnoma obupani, ker niso vedeli, kako bi popravili, oziroma na novo zgradili svoje porušene hiše.

Prva je priskočila na pomoč država, ki je dovolila 1.700.000 gld. brezobrestnega posojila. Dalje 3.000.000 gld. 3% potresnega posojila, prostovoljni prispevki, ki so se nabirali po celi državi, so znašali 630.000 gld. Od tega so dobili ljubljanski hišni posestniki 281.000 gld.

Toda te podpore za popravilo in za zgradbo hiš niso zadostovale. Prišel je novi stavbni red in novi regulacijski načrt, kar vse je zidanje znatno podražilo. Gospodarji so se uračunali v svojih proračunih in so morali iskati privatna posojila, ki jih je bilo treba redno obrestovati. Pretila je pa hišnim posestnikom še nova nevarnost. 1. januarja 1901. je bilo treba plačati prvi obrok brezobrestnega posojila, ki bi se moral vrniti državi v 15letnih obrokih.

Ustanovitev društva.

Hišni posestniki so začeli premišljevat, kako bi se moglo povračilo odložit. Uvideli so, da je to mogoče doseči samo, če se ustanovi društvo hišnih posestnikov. Zbrali so se ugledni hišni posestniki: dr. Gregorič, Henrik Maurer in Lesković, ki so sestavili pravila in jih predložili aprila meseca 1899. v odobritev takratni deželni vladi, ki jih je odobrila 10. junija 1899.

V pripravljani odbor so bili izvoljeni gg.: dr. Gregorič, Gogola, Rom, Šantel, Drelse in Maurer. Ti so sklicali prvo posvetovanje, ki se ga je udeležilo 82 hišnih posestnikov. Potem se je vršil 7. julija v nedeljo dopoldne v vrtnem salonu hotela »Stadt Wien« občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v odbor dr. Gregorič, Drelse, Gogola, Jeglič, Rom, Petričič, Stare in dr. Tavčar.

To so bili prvi odborniki društva hišnih posestnikov. Članarina se je določila od 1—4 gld. na leto.

Društvo je štelu prvotno 285, potem 300 do 400 članov. To število društvenih članov je ostalo do l. 1909. Takrat je prevzel predsedstvo odvetnik g. dr. M. Pirč. Začetkom vojne je društveno življenje skoro popolnoma prenehalo. Pobirala se ni članarina in tudi vse ostalo društveno delo je zastalo.

Leta 1916., 6. decembra je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom moje malenkosti. Za podpredsednika je bil izvoljen Dragotin Hribar in pozneje naš nepozabni France Stare. Sreča za društvo je bila, da je imelo skozi celo 30letno dobo samo 3 predsednike, oziroma, če upoštevamo tudi kratko dobo par mesecev predsedovanja pokoj. dr. Tavčarja, štiri predsednike.

Poglejmo, kaj je društvo delalo v teh dolgih 30 letih in kakšne uspehe je doseglo. Naj omenim, koliko prošelj in vlog je bilo treba narediti, ko je šlo za vračilo državnega potresnega posojila. Koliko deputacij je bilo treba pri deželnem predsedniku, državnih poslancih in drugod.

Zadolžena Ljubljana.

G. dr. Gregorič je sestavil statistiko o dolgovih v Ljubljani, kar je bilo ogromno delo. Izračunal je, da je v Ljubljani vknjiženega 7.000.000 gld. privatnega dolga in 3.000.000 gld. javnega dolga, tedaj skupaj

okrog 10.000.000 gld. dolga. Dohodki hiš so znašali 1.500.000 gld., stroški za vzdrževanje in drugo pa 900.000 gld., tako da je ostalo za obrestovanje in odplačevanje dolga 600.000 gld. Umevno je bilo, da pri teh razmerah ne bo mogoče plačevati 3% obresti potresnega posojila.

Deželni zbor kranjski je sklenil, da se oproste nove hiše za 5 let deželnih doklad. Toda ta sklep ni bil izvršen. V tem oziru je bilo treba vse polno intervencij, da je bil kak posamezen posestnik oproščen teh doklad.

Ko se je inkorporirala Ljubljana Spodnja Šiška, je društvo izdalo spomenico glede novih bremen, ki bodo nastala s to inkorporacijo, zlasti če bo cestni zakon izvršen tako, kot je bil projektiran, zaradi česar bi morala mestna občina ljubljanska ogromno povišati svoje doklade.

Obremenitev hišnih posestnikov.

Pri tej priliki naj omenim, da je leta 1907. znašal v Ljubljani direktni davek 1.539.000 K, v vsej ostali Kranjski pa 2.499.000 K. Hišnega davka je plačala Ljubljana 904.000, vsa ostala Kranjska pa samo 291.000 K. Zato so hišni posestniki upravičeno delali na to, da se preveč ne obremene. Ljubljanski občinski svet je ponovno zvišal občinske doklade, in sicer od 15 na 20%, in potem od 20 na 25%. Društvo hišnih posestnikov je posredovalo, da se občinske doklade niso povišale več kot na 35%, na kateri višini so še danes.

Drugi udarci.

Prišel je drugi potres — svetovna vojna, ko so hišni posestniki izgubili pravico povišati najemnino. Po vojni je pa prišel na hišne posestnike tretji potres v obliki raznih naredb in zakonov. Prvi tak zakon je izšel že v Avstriji l. 1917. Po tem zakonu se ni smelo odpovedati stanovanje in ne povišati najemnina. Potem so izšle razne naredbe in razni zakoni glede hišnih posestnikov, ki so hišne lastnike spravili v naravnost obupen položaj.

Proti tem zakonom in naredbam smo se borili z vsemi močmi in razpoložljivimi sredstvi, toda kljub trudu in naporom nismo mogli dolgo doseči pravega uspeha. Šele leta 1922. smo dosegli toliko, da smo smeli najemnine nekoliko povišati. Potem se je položaj hišnih posestnikov boljšal od leta do leta, tako da danes po dolgih 12 letih lahko rečem, da smo skoraj prosti, čeprav še ne vsi. Upam pa, da bodo tudi ti postali kmalu popolnoma prosti in da postanemo zopet to, kar smo bili pred vojno.

V onih težkih časih, o katerih sem govoril, je bilo mnogo sprememb v posesti. Hišni posestniki so se menjavali, ker so bili primorani svoje domove prodati: ne radi špekulacije, temveč zato, ker so bili k temu prisiljeni.

Upam, da bo od sedaj naprej hišna posest ostala v stalnih rokah brez vednih sprememb, kajti namen hišne posesti je, da ostane v istih rokah in se zopet odda naslednikom.

Polno smo imeli posla z raznimi davčnimi zadevami. Pomislite: pred vojno je znašal hišni davek z vsemi dokladami 40% in hišnim posestnikom se v Avstriji ni tekom vseh let posrečilo znižati hišno-najemninski davek, ki je bil — kakor znano, najvišji v Evropi.

Ko je prišla nova država, smo dobili nove doklade in smo plačevali državnega davka 38-76%. Ljubljana pa je plačala leta 1925. 65-50% samo državnega davka; če prištejemo še vodarino, gostaščino itd. — 20%, so torej hišni posestniki plačevali 85% samo za davke, brez stroškov za dimnikarja i. dr. Vse to najdete v izkazu, ki smo ga takrat izdali.

To so tisti momenti, ki pojasnjujejo, zakaj so šle hiše iz rok v roke, ker ni nikomur kazalo obdržati jih in se je vsak branil, da bi se zadolževal za druge. Zato je rajši prodal.

Zopet je nastopilo društvo, da se je Ljubljana postavila vsaj v isto stanje, kot so ga imela druga mesta v Sloveniji. Tako smo vendar dosegli, da smo l. 1926. plačevali 38% državnega davka. To je zopet del zgodovine našega društva.

Društvo je delalo za odpravo stanovanjske zaščite, ne zaradi izkoriščevanja, temveč zato, da postanemo zopet gospodarji svojih hiš. Naša organizacija je vedno svarila pred previsoko najemnino in bo to delala tudi v bodoče. Na drugi strani je bilo nešteto davčnih zadev, občinskih, državnih i. dr.

Naše društvo se mnogo bori z občinskimi davčnimi zadevami. Če je zato prišlo kako nasprotno mišljenje, kak ugovor proti eni ali drugi napravi, se ne sme to vzeti kot nasprotovanje, kot nagajivost nasproti občini ali drugim korporacijam, temveč je to le različno mišljenje, različno naziranje, kako bi se bolje ščitilo ljubljansko prebivalstvo. Eden misli, da je bolje to, drugi, da je bolje ono. Zato se ne smejo smatrati te intervencije za kako nasprotovanje, temveč za delovanje v tem smislu, da bi se našla prava pot v varstvo vsega prebivalstva, ne sme se pa morda misliti, da gre tu za kaka egoistična stremjenja.

Počastitev spomina umrlih članov.

Pri tej priliki se moram spomniti tudi tistih bivših članov, ki so sodelovali pri ustanovitvi našega društva, ki jih pa danes ne moremo pozdraviti v naši sredi. Od vseh tistih članov živi še kakih 10. Vsi ostali so se že preselili v večnost. Med temi podpredsednik Stare, odborniki Leskovec, Mauer, Rom in Korsika. Naša dolžnost je, da se jih danes spomnimo in jim zakličemo trikratni »Slava!«. (Vsi zborovalci vstanejo in zakličejo in počaste spomin umrlih članov.)

Pozdravi in čestitke.

Predsednik Frelj prebere brzoglavne pozdrave iz sledečih krajev:

Dunaj — Zentralverband čestita prejšnjemu svojemu članu; Baden bei Wien, Linz, Salzburg, Innsbruck, Villach, Aussig (Ustje) na Labi, Budapest: predsednik Bela Nemeth; Split. Obširno pismo je poslala Zveza hišnih in zemljiških posestnikov v Dresdnu po našem dobrem znancu predsedniku dr. Kohlmannu.

Zborovanje so pozdravili tudi predsednik društva in mestni župan g. Modrušan iz Karlova, dr. Krisper iz Ljubljane in društvo hišnih posestnikov iz Laškega.

Sedaj bi šel h koncu svojega poročila o postanku društva in končno bi samo apeliral na Vas, mlade hišne posestnike, ker bo Vaša dolžnost, da boste za nami prevzeli vodstvo organizacije.

Vodite hišne posestnike po isti poti kot do sedaj! Držite se istih ciljev! Nikoli ne uvajajte politike v društvo. Uspehe moremo beležiti zato, ker društvo ni bilo nikoli politično. Vsako drugo mišljenje je popolnoma napačno.

Tekom dolgih let so se vsi odborniki in društvo kot tako izogibali politike, in če hočete tudi v bodoče dosegati uspehe, se društvo nikoli ne sme vmešavati v politiko, ki je smrt za vsako gospodarsko društvo.

Druga točka pa je: da morajo vsi prihodnji društveni funkcionarji imeti en cilj pred seboj: varovati lastnino. V tej točki morajo biti popolnoma nepristopni.

Bodite pristopni za vse drugo, delajte kompromise in paktirajte! Ko pa gre za lastnino, ko gre za to, da se z raznimi odredbami ogroža lastnina, bodite neizprosni! Tu ni nobenega kompromisa, nobenega paktiranja, kajti ne veste, kake nevarnosti prete od ene ali druge strani naši lastnini.

Proč z vsemi takimi prevratnimi mišlimi! Društvo je poklicano, da se zavaruje proti vsem takim poizkusom. Na ta način bo društvo uspevalo — to upam. To omenjam radi tega, ker se ne ve, kaka mladina pride in kako se hočejo širiti ideje komunizma.

Lastnina je to, kar je podlaga vsakemu pravnemu redu. Pravo je moglo nastati samo tam, kjer je lastnina; brez lastnine ni prava. Že v najstarejših časih je vsak ščitil svojo lastnino in na ta način je nastalo pravo; že stari Nomadi so varovali svojo lastnino.

To lastnino je treba varovati in gledati, da se število lastnikov pomnoži, da postanejo oni, ki rujejo danes proti lastnini, sami hišni posestniki. Potem bo vsako nasprotovanje prenehalo.

Vsakdo brani svojo lastnino in ima za to pravico. Poglejte ptička, kako brani svoje gnezdo; vsaka zver brani svoj brlog. Toliko bolj je upravičen hišni posestnik, da brani svojo lastnino in da jo odda naprej.

Zato bi h koncu svojega poročila izrazil željo, da se varuje lastnina kot taka, ker je ona podlaga vse kulture in tudi države. Če se borimo za lastnino, imamo višje cilje, kot samo ohranitev lastnine. In ne radi hišnih posestnikov se izpodkopa lastnina, temveč zato, ker se s tem izpodkopa vsako pravo in obenem država sama.

Če torej branimo lastnino, branimo s tem mnogo več, kot se zdi na prvi pogled: branimo kulturo in državo, kajti videli smo: Če se ogroža lastnina, se ogroža vsako kulturno življenje ter pravo, ker je lastnina temelj vsake države.

S tem zaključim. (Dolgotrajno odobravanje in ploskanje.)

Nato pozdravi v imenu državne zveze hišnih in zemljiških posestnikov iz Avstrije g. ing. Mally iz Gradca ter se zahvaljuje g. predsedniku za iskreni pozdrav. Iskrena želja za bodočnost je, da se nam posreči tudi v bodoče tako uspešno delati, kakor smo delali do sedaj.

Čestita nam k uspehom, ki smo jih dosegli s svojim neumornim delom tekom 30 let. Toda še vedno bomo imeli mnogo važnega dela in mnogo ciljev.

Prosi, da po svojih močeh tudi še v bodoče moralno podpirate društvo v Nemški Avstriji pri njegovem prizadevanju za izboljšanje težkega položaja hišnih posestnikov. Zagotavlja, da bodo v Avstriji tudi v bodoče z zanimanjem zasledovali naše delo. (Ploskanje.)

G. Holl, zastopnik društva hišnih posestnikov iz Celovca se v začetku govora opraviči, da se poslužuje svojega materinskega jezika, ker slovenščine ne obvlada dosti dobro. Nato nadaljuje:

Petnajst let je, odkar sem zadnjič videl vaše lepo mesto. Moram vam iskreno čestitati k lepemu razvoju, ki ga je vaše mesto v tej kratki dobi doživelo.

Čestitam vam tudi, da ste v vaši svobodni Jugoslaviji dosegli tako lepe uspehe.

Dovolite mi, da vam v kratkih potezah orišem mizerne razmere hišnih posestnikov v Nemški Avstriji. Te razmere so naravnost obupne. Z noveliranjem najemninskega zakona so se sicer nekoliko

zboljšale, so pa še vedno take, da si ne moremo misliti, da so v kaki evropski državi sploh mogoče.

Hišni posestniki so pri nas prave pare, odvisne skoraj popolnoma od dobre volje svojih najemnikov. V tem oziru vladajo v blaženi Jugoslaviji naravnost idealne razmere.

(Dalje prih.)

Razno

SKRAJNO BREZBRIZNOST so pokazali hišni posestniki pri vložitvi prijav za zgradarino za leto 1930. Dasiravno smo v zadnji številki »Moje doma« izdali obširen pouk in poziv, da je bilo prijave za zgradarino za leto 1930. vložiti pod izogibom kazni do 20. decembra 1929, in da so na ta poziv opozarjali po večkrat ljubljanski dnevnik, kljub temu ni do določenega roka, t. j. do 20. decembra 1929, vložilo nad 600 ljubljanskih hišnih posestnikov predpisanih prijav. Če se že ljubljanski hišni posestniki nočete udeleževati naših zborovanj ali priti na našo slavnostno 30letnico, potem s tem kažete samo skrajno malo zanimanja za svojo prepotrebno organizacijo, ki vam je dosegla že toliko uspehov. Da pa se ljubljanski hišni posestniki ne odzovete niti pozivu državne oblasti in da vsled tega zapadete kazni in ste lahko drugače oškodovani, moramo to skrajno brezbriznost in malomarnost javno ožigosati in zahtevati, da se v prihodnje pod nobenimi pogoji taki slučajji ne ponavljajo. Nikar ne zahtevajte, da bo imel kdo pred vami respekt in da bode pridobili zopet potreben ugled, če bi se taki malomarni slučajji ponavljali. Če bi tudi društveni odbor tako malomarno deloval, bi hišni posestniki nastopili proti njemu z ostrejšo kritiko, ko že danes zahtevajo od njega vse mogoče, sami pa ne kažejo nikjer potrebnega zanimanja za svoje društvo.

Ker prejema skoro 2000 ljubljanskih hišnih posestnikov »Moj dom«, se iz tega vidi, da ga niti ne berejo in da res ne vemo zakaj ga potem izdajamo. Če bi bili zadnji številko vsaj v roke vzeli in nadpise prebrali, pa bi videli, kaj jim je napraviti. Komur pa se ne zdi vredno naročiti »Moje doma«, temu se pravilno godi, če bo sedaj zapadel kazni. Kdor še torej ni vložil dosedaj davčne prijave za zgradarino za leto 1930, naj se takoj zgleda v društveni pisarni, ker je treba sedaj pri vložitvi prijave napraviti v zakonu predpisano opravičilo, ki se pa nikakor ne sme glasiti, da posestnik ni vedel, da ima vložiti prijavo.

Posipanje hodnikov. Mestni magistrat ljubljanski nam je poslal v opozoritev naših članov sledečo notico: Mestni magistrat opaža, da hišni posestniki ob poledici ne posipajo hodnikov pred svojimi hišami s peskom, žaganjem, pepelom itd., dasi mestni magistrat redno vsako leto opozarja na tozadevna zakonita določila in iz njih izviraajoče dolžnosti hišnih posestnikov, se posipanje zanemarija in s tem občutno ogroža varnost prometa in zdravje pasantov. Mestni magistrat je naprosil policijsko upravo, da ovadi v bodoče vse malomarnosti te vrste, ter bo zoper krivce najstrožje postopal. Pozivamo hišne posestnike, da se ravna po tem predpisu, da ne bodo zapadli kazni.

Jamstveno zavarovanje. Takoj prvi dan, ko je zapadel sneg in so ceste in hodniki pomrznili, so se zgodili v Ljubljani trije nesrečni slučajji, v katerih so bile tri osebe pri padcu zelo močno poškodovane. Ako se dokaže, da niso bili hodniki posuti, bodo dotični posestniki lahko imeli velike neprijetnosti in stroške. Da se temu

posestniki izognejo, ponovno opozarjamo hišne posestnike na prepotrebno jamstveno zavarovanje v slučaju nezgod in naj se blagovolijo tozadevno oglasiti v naši društveni pisarni radi nadaljnega skupnega jamstvenega zavarovanja.

Znižanje dopolnilnega zemljiškega davka. Davčni zavezanci, ki imajo pravico za znižbo dopolnilnega zemljiškega davka, morajo predložiti te prijave do 31. januarja 1930. brez pravice do nadaljnega podaljšane roka. Prijave se morajo vložiti na predpisanem vzorcu pri pristojni občini. Zemljiški dopolnilni davek se zniža samo v tem slučaju, ako se davčni zavezanec izključno bavi s kmetijstvom, da obdeluje svoje posestvo sam s člani svoje družine, da ima v domačem skupnem gospodinjstvu več kakor 5 članov in da dopolnilni davek zemljarine ne presega 5000 Din.

Prijave za zgradarino in pridobitno se dobe v Ljubljani v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov, Salendrova 6, v trgovini Ivana Bahoveca, Stari trg; Antonije Kotar, Spodnja Šiška, Medvedova cesta; Janko Rahnetu na Selu; v trafikah Sever, Šelenburgova ulica, Mrzlikar, Tavčarjeva ulica, Modic, Kopitarjeva ulica, Belinc pri Sv. Petru, Suhadobnik, Poljanska cesta, Unk, Zgornja Šiška. V Mariboru: v trafikah A. Poskošil, Grajski trg št. 4, Geč in Gnus, Glavni trg 15. V Celju: v trafiki Marija Lipša, Vodnikova cesta. V Ptuj: trgovina Hinko Kreft. V Črnomlju: Adolf Malnerič. V Mokronogu: Gregor Koželj, trgovina. V Sevnici: trgovina Peter Šetina. V Gornji Radgoni: trgovina Fran Korošec. V Rogatcu: trgovina Josip Brliš. V Mengšu: Peter Sire. V Škofji Loki: trgovina M. Žigon. V Kostanjevici: trgovina Gatsch. V Brežicah: I. Pinterič.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI, DUNAJSKA C. 17

je prva slovenska zavarovalnica

SPREJEMA:

v požarnem oddelku: Zavarovanje vseh poslopij in premakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpokam, steklo in in zrcala proti ubitju, po znano nizkih cenah. V življenskem oddelku: zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanje na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna izvršuje po najugodnejših cenah vsakovrstna najmanjša in največja gradbena in tesarska dela, vsa hišna popravila kakor tudi — specialne fasade iz kamna. —

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19
Tel. 25-27.

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska (Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

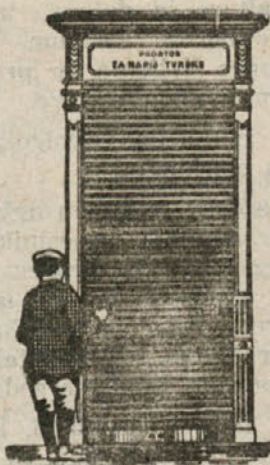
RENTNI DAVEK

od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelj dobe polne obresti brez odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloge štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

IVAN KRIŽNAR Ljubljana, Hranova ul. 9 Splošno krovstvo

Stavbeno podjetje
MATKO CURK
LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon šte. 2095

Novo! Važno! Neprekosljivo!

Samodelujoče gasilne naprave „GUWY“

Vam varujejo imetje in življenje!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„Teloreklam“, družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 13. Telefon 2074

Zavarovalnica in pozavarovalnica „TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vst osebno pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108,326.901-. Polno vplačana delniška glavica Din 6,000.000 - Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj, voz ov in kolarstva

Vodovodni Instalater, klepar in krovec

zaloge škrlit (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

POSOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Načrte

za stavbe, poslovne lokale, za adaptacije stanovanj in trgovin, nadzorstva zgradb in vsakovrstne cenitve, kakor tudi umetniška sodelovanja in stavbene nasvete daje in prevzema tehnični biro

„Tehna“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/I. - Telefon 2508